

KIS-379 – Gl. nomenclature

(GE – 09 07 90)

Kentfurm an termen gallek-mañ eo al La. **nomenclatura**. An **nomenclator** (< *nomen, calo*) oa ar sklav karget da reiñ d'e vestr anv e gengêriz bep ma keje ganto.

Hervez *Pet. Rob.*, ez eo an **N** “1° Teskad an termenou arveret gant ur skiant, ur c'halvezerezh, un arz..., renket dre hentenn ; an hentenn da renkañ an termenou-se. Roll hentennek an traezoù, an elfennoù a ya d'ober un dastumad. *N. JURIDIQUE* : teskad trevnek an titloù (gerioù alc'houez) arveradus er stlennadurezh wirel. 2° Teskad ar furmoù (gerioù, bommoù, neuziadoù) kavlec'hiet en ur geriadur pe ur c'heriaoueg ha gouestlet dezho pep a vellad diforc'h.”

Mar dezranner ar c'healioù entalet gant **N**, e kouezher gant peder elfenn :
1|renabl 2|hentennek 3|an termenou 4|gwiriek en un diskiblezh.

Un **teñzor**, da skouer, evel m'en intenter er yezhoniezh, ned eo ket un **N**, rak awalc'h eo d'un termen revout en ur stobad skridoù pe gant ur stroll yezherion evit bezañ degemeret ennañ hep ma kemerfed pled gant gwiriegezh e arver en amgant nep obererezh.

Ur **geriadur** zo un teskad termenou dibabet hervez pennaennoù diferet. N'eus ket anezhañ un **N** pa'z eo e amkan dastum termenou bet savelet o gwiriegezh e lec'h all. E geriadur an tennis, da skouer, emañ bodet an termenou en arver gant an denniserion. Hogen e kembeli ensavioù kefridiel ar sport-se emañ divizout e reolennoù ha, da heul, e c'heriaoueg – a se e tisoc'h un **N** a'n tennis, teskad an termenou gwiriek en diskiblezh-se. Evel ma ren ar reolennoù kefridiel war ar c'hoari, e ren an **N**. war lavar ar c'hoari ha dre se war ar geriadur, o virout da skouer na zegemerfed ennañ termenou o tennañ d'ar mell-droad.

Hevelep kefridi sturiañ ha gwiriañ, a zo merk an **N-ioù**, a gaver c'hoazh gant ar C'hedskor. Hemañ a ro gwiriegezh da labour ar vezeion dre embann un **N** o ouestlañ pep a vellad d'ar gwezhoù mezegel, o verkañ pere a vez dastalet gantañ ha pegement, h.a. Un oberatadenn nevezijinet a ranko da gentañ bezañ enskrivet war an **N** evit bezañ dastaladus.

E Br. n'eus pa ouzon nemet VALL. o kinnig kevatalioù d'ar Gl. **nomenclature** : “*roll, rollad (-hanoiou) ; hanvadur*”. Br. **roll, rollad** a zec'her ar c'heal ¹ hep mui ha c'hoazh e diouer an iskealioù "klok" ha "resis" a zo en ental "renabl" ; gant **roll-anvioù, rollad-anvioù**, e teu ouzhpenn ar c'heal ³ e priz ur c'henstrollañ laosk ; evit **anvadur** a voe lunieta diouzh patrom *geriadur*, o reiñ pouez d'ar c'healioù ¹ ha ³, gant dave da ster al La. *nomen* : gwan an termen eo evelkent lezel a-gostez keal an hentenn, bezant e ² ha ⁴ : hentenn evit renkañ an termenou, hentenn an diskiblezh ouzh o gwiriekat.

Ar c'hembraeg, e-kichen **enwedigaeth** (par d'hon **anvadur**), a ginnig **cyfundrefn enwau**, o reiñ dre **trefn** digor da geal an hentenengezh. Da heul, perak na ober e Br. ivez gant un deverad diwar **trevn** ? Bastus eo an termen e-keñver tri c'heal : ¹ dec'halvet gant al lostger **-adur**, boutin gant **geriadur**, evit korvoiñ an hent treuz (ent resis un dazvellekaat) arloezet gant VALLEE, ² ha ⁴. Dioueriñ a ra ³, keal an termenou yezhel ; eno avat n'emañ ket ar skoilh : emañ gant an arver a zo endeo da Br. **trevn** en un niver tachennou er-maez eus al lavar (sl. KIS-333, La-08, pp. 309-310 [sl. ivez GSTL]).

Un diskoulm all a gredan kinnig. Damheñvelster da Kb. **trefn**, ez eus ur krKb. **destl** b. "order, rule" ; aa. "elegant, delicate, pretty, fine, neat, tidy, trim ; luxurious" ; **destlu** "to trim, tidy up" (GPC 934) ; hag ur krIw. **des** "réglementation, mise en ordre" (J. LOTH, *RC* 45 182-184) ; e-keñver gerdarzh, e ro GPC : “ < Clt. **deks-til-* o'r un gwr. ag a welir yn *deau*, Llad. *dexter*.” Ar Br. **destladur** g.-**ioù** a ve bastus e-keñver ar c'healioù ¹, ² ha ⁴. Dioueriñ a ra ³ evel gant **trevnadur**, nemet amañ n'eus skoilh ebet ouzh al lamm a ginniger ober eus steriegezh **destaldur** da ster ar Gl. **nomenclature**.

EVEZHIADENN

Ar **steriegezh** zo an anvad erdalekañ evit arvezioù revoudel ha galloudel ster ur ger, eleze evit hollad e gemeradurioù hag e zurc'hadurioù ster. Un danvez enta eoriet strizh pe laosk er gerdarzh, ma c'hoari un dialusk kanteulel, arganteulel hag ergeñverel, gougorzhet gant lavar ar yezherion hag o vont en o ser eus ar beziat d'ar bezus (sl. KIS-345, La-08, p. 339). E-se, ar stirann **destl**, enporzhiet eus Kb. hag Iw., o vont en un maezienn ganteulel gant Br. **geriadur**, en un maezienn arganteulel gant Gl.

nomenclature, o kaout arguzenn en he gerdarzh evit perzhiañ e'm striv yezher¹ da ebarzhiñ en he steriegezh kemeradurioù 'zo eus Gl. **nomenclature**. Pa reer ket a striv, e reer kel a harz – ne gomzan ket eus an harz a gavo va c'hinnigadenn a-berzh brezhonegerion 'zo – met eusan harz er yezhañ, a'm eus bet tro c'hoazh d'e leterc'hañ evel ur *foz* (*Emsav* 126, 1978, p. 8), ur *boulc'h* (KIS-292, La-08, p. 176), ken e rank ul *lamm* (*Emsav*, id., p. 7) c'hoarvezout evit ma teufe an danvez ger tal da gevatal d'ar ger kein. En degouezh studiet, emañ ar *boulc'h* e par ar c'heal a'm eus niverennet ³; er c'hedrannoù a ya d'ober Br. **destladur** e ra diouer nep daveiñ da dermenoù yezhel. Al *lamm* a c'hoarvezo a bourchas d'an danvez ger tal an daveiñ-se ha, dre vras, ar rann steriegezh a vanke dezhañ evit c'hoari e Br. ar roll c'hoariet gant ar ger kein e Gl.

Merkomp ez eo hevelep doare da bourchas steriegezh un dro na mui na maez a zivellekaat. Pep argerzh divellekaat ar ster zo ul lamm heñvel ouzh al lamm kaset gant ar gerlunier. Ar gerluniañ brezhonek a anavezomp ned eo ket dibarek dre berzh al lamm kein-tal – pennaenn hollveziadel e buhez kement yezh zo eo-eñ – hogen dre un arbenn all. An diforc'h eo e c'hoarvez peurliesañ al lamm-se e diabarzh ur yezh etre ar saviad ma tremened hep ar meizad-mañ-meizad hag ar saviad ma teu diziouerus e zec'heriañ, e berr etre ur saviad kein hag ur saviad tall unyezhek, endra rankomp-ni peurliesañ loc'hañ eus ur saviad kein gallek (pe saoznek) etrezek ur saviad tal brezhonek. Evezhiomp evelato e tenn mui ouzh mui ar galleg da greskiñ diwar-bouez ur gerluniañ keinet ouzh ar saozneg, e-pad ma teraou ar brezhoneg diorren meizadoù dre geinañ outañ e-unan. Hep brallañ hon c'hloc'h betek re, e lakain da verzhout e tiwanas un darn vat eus ar meizadoù arveret en notenn-mañ diouzh ur preder renet penn da benn e brezhoneg, pa chom moarvat da zec'heriañ o c'hevatalioù er yezhoù all.

---

¹ “Yezher”, ha “yezhour” mar karer. Ar c'hemm nemetañ eo e ra ar yezhour ur vicher eus e yezherezh. Se lakaet er-maez, ez eus anezhañ ur yezher evel pep unan. Klevet 'm eus ar wellañ gwiniourion oc'h arc'hañ an titl a “winier” hepmuiken.